

TÈCNiques DE TREBALL GRUPAL

Aquest document és un recull de tècniques de dinamització de grups. És important adequar les dinàmiques a les característiques de cada grup, així com la creativitat, encara que no és convenient improvisar: és aconsellable preparar les sessions amb antelació.

Imaginou que teniu un grup poc motivat, al qual heu d'insistir que participi. Podeu intentar aplicar una dinàmica grupal que els propiciï la implicació o l'activació. Per exemple, en una sessió de preguntes i respostes, en lloc de fer subgrups de treball, podeu intentar posar respostes generals en diversos punts de l'aula, formular la pregunta i que l'alumnat s'hagi de desplaçar cap als punts que més s'apropen a la seva opinió. Un de cada lloc exposa el seu punt de vista i finalment el o la docent explica la resposta encertada. Se segueix la dinàmica fins que s'acaba el qüestionari o el test.

Una altra manera d'adequar les dinàmiques a un grup que en el moment de la sessió es mostra desconcentrat és canviar el plantejament. Si, per exemple, havíeu previst fer dos grups de feina, podeu optar per ampliar els grups de treball i fer-ne de més petits, de 2 o 3 participants com a màxim, així possibilitareu la participació de tothom per igual i que es puguin centrar en la feina de la sessió. En finalitzar la feina, cada grup exposa el treball realitzat.

Taula rodona

Es du a terme quan un grup de persones sostenen punts de vista divergents o contradictoris sobre un tema i els exposen davant el grup de manera successiva. Es dona a conèixer el punt de vista de cada participant en un tema determinat.

- **Desenvolupament**

- **Preparació prèvia:**

- De 3 a 6 persones participen a la taula rodona.
- Els membres de la taula rodona s'han de triar sabent que han de sostenir posicions divergents. Han de preparar a fons el tema i delimitar clarament les posicions que ha de defensar cadascú.
- Qui moderi ha de conèixer el punt de vista de cada participant per poder coordinar la sessió i establir l'ordre d'intervenció. Es pot fer una reunió prèvia entre la persona que modera i les ponents per estudiar el desenvolupament de la taula rodona a fi d'establir l'ordre d'exposició, el tema i els subtemes que poden ser interessants tractar.
- El o la docent els ha d'assessorar segons la seva funció, els ha d'ajudar a delimitar el tema, proposar fonts d'informació i fer tots els suggeriments que permetin una bona execució. També pot moderar.
- S'ha de disposar una taula allargada per col·locar-la enfront de l'auditori, on s'asseuran els membres de la taula rodona.

- **Execució:** en el moment del debat.

- Qui modera ha d'obrir la sessió fent una breu presentació del tema i dels integrants de la taula i ha d'explicar els procediments que s'han de seguir (com ara la durada de cada intervenció i el moment en què pot intervenir l'auditori).
- Cada integrant de la taula explica el seu punt de vista, controlant la durada de cada intervenció perquè ningú no se n'excedeixi (de 5 a 10 minuts perhom són suficients).
- Quan s'han escoltat totes les intervencions, qui modera ha de fer una síntesi en la qual destaca les divergències.
- Qui modera ha d'obrir un torn lliure de paraula perquè cada un argumenti, matisi o defensi el seu punt de vista. En aquest moment és quan l'habilitat de la persona que modera ha de ser més necessària per suavitzar les discrepàncies que es puguin produir.
- Una vegada finalitzada la discussió entre els integrants de la taula, el moderador ha de resumir l'estat de la qüestió i ha de convidar l'auditori a participar-hi.

Simposi

Un equip de persones expliquen diferents aspectes d'un mateix tema en forma successiva davant el grup, presentant un panorama general, el més complet possible, sobre el tema del qual es tracta. El més important és que cada persona aporti un aspecte particular del tema en qüestió, de tal manera que en acabar s'hagi tractat el tema amb la major profunditat possible.

- **Desenvolupament**

- **Preparació prèvia:**

- De 3 a 6 persones participen en l'exposició.
- El grup que ha d'exposar el tema es reuneix amb el o la docent per definir el guió, fer el repartiment de temes que tocarà a cadascuna i veure les fonts d'informació adequades.
- Els temes han de preparar-se sabent que hi ha un límit de temps d'exposició (de 10 a 15 minuts), que aquesta ha de ser esquemàtica i que ha d'acabar en un resum en el qual es presentin les conclusions i els dubtes que planteja l'estudi efectuat.

- **Execució:** en el moment del debat.

- Qui moderi el grup ha d'exposar una síntesi del tema i del procediment que s'ha de seguir. Ha de presentar els i les participants i cedir-los la paraula successivament.
- Cada un ha d'exposar la part del tema que li correspon.
- Finalitzades les intervencions, qui moderi ha de cedir la paraula a l'auditori, que pot preguntar sobre allò que s'ha exposat, aclarir conceptes o dubtes plantejats, o afegir informacions noves al tema.
- Acabat el temps que s'hagi fixat, el o la docent pot aprofitar per relacionar conceptes, destacar aspectes fonamentals i fer una síntesi del tema.

Panell

Diverses persones exposen coneixements o experiències d'una manera informal i sense actitud polèmica. No es tracta de debatre sobre un tema, sinó que cada participant presenti un punt o un aspecte d'aquest, completant o ampliant si és necessari el punt de vista de les altres persones.

- **Desenvolupament**

- **Preparació prèvia:**

- El grup participant es reuneix amb el o la docent per definir el guió. S'ha de fer una reunió preliminar entre qui coordina i qui hagi d'intervenir.
- En aquesta reunió s'ha d'establir el pla de la sessió, s'ha de confeccionar un guió o un qüestionari que reculli els aspectes principals del tema, s'ha de decidir el temps del qual ha de disposar cada participant i han de donar els punts prioritaris per a cada exposició.
- En finalitzar l'exposició, com a resum, es presenten unes conclusions i es plantegen uns dubtes sobre l'estudi realitzat.

- **Execució:** en el moment del debat.

- Qui modera el grup inicia amb una breu explicació del tema a treballar i del procediment a seguir. Presenta les persones participants i formula una primera pregunta.
- Les persones participants han de respondre successivament (millor si ho fan de manera animada, amb diàlegs), i després qui modera ha de sintetitzar (de forma objectiva i sense exposar els seus punts de vista) les respostes.
- A continuació ha de proposar una nova pregunta i així continuar fins esgotar les qüestions previstes.
- Finalitzades les intervencions, el tema ha de passar a l'auditori, que pot preguntar sobre el que s'ha exposat, aclarir conceptes o dubtes plantejats, o afegir informacions noves al tema.
- Per acabar, la persona que ha moderat, a partir dels apunts que s'hagin pres, ha de fer una síntesi en què destaquí les conclusions més importants.

Fòrum (assemblea)

El grup, conduït per una persona que modera, ha de discutir informalment un tema, fet o problema amb l'objectiu bàsic d'informar-se i, si escau, arribar a un acord.

- **Desenvolupament**

- **Preparació prèvia:**

- El o la docent ha de proposar un tema per fer individualment o en equips.
- Es pot preparar el tema o també es pot fer de manera més improvisada, sense estudi previ del tema, o discutir-ne un de polèmic o opinable que hagi sorgit a classe.
- Se seleccionen dues persones: una per moderar i dinamitzar el fòrum, i l'altra per fer de secretària que doni suport i recordi el seguiment correcte de les normes del grup.

- **Execució:** en el moment del debat.

- Qui modera ha d'explicar el tema i els objectius de la reunió i totes les formalitats estipulades perquè es desenvolupi correctament.
- Les persones assistents han d'iniciar les seves intervencions respectant les regles establertes.
- Qui modera ha d'estimular i controlar la participació, i procurar que no es produeixin desviacions importants del tema. Pot fer falta algú que ajudi a moderar per anotar l'ordre de les persones que demanen la paraula.
- Una vegada introduït el tema que s'ha de debatre, qui modera pot impulsar el debat formulant alguna pregunta. Si ningú no hi intervé, pot utilitzar el recurs de les respostes anticipades, hipotètiques o contradictòries que, com que solen provocar el rebuig o l'adhesió dels membres del grup, han d'incitar a parlar.
- Quan s'hagi esgotat el tema o el temps previst, qui modera ha de fer una síntesi del debat i ha de treure unes conclusions.

El mètode de casos

Aquest mètode es va crear per donar a l'alumnat un coneixement més concret de les realitats de la vida. Es tracta d'una tècnica que estimula la capacitat d'anàlisi de problemes i la presa de decisions.

- **Desenvolupament**

- **Preparació prèvia:**

- El o la docent tria el tema i la forma de presentació. L'ha d'analitzar i estudiar detingudament per traure'n tot el profit possible i per anticipar les aportacions de l'alumnat i les possibles correccions o ajustaments que s'hi hagin de fer.

- **Execució:** en el moment del debat.

- S'ha de presentar al grup un cas, una situació o un fet que planteja algun problema.
- La presentació es pot fer a través d'una narració oral, per escrit, a través del cine o del vídeo, o escoltant una cançó o un disc.
- S'han de donar 20 minuts per analitzar el cas. Les instruccions o el guió per a l'anàlisi es poden donar verbalment o per escrit (en forma de qüestionari). És aconsellable realitzar el treball en dos temps: anàlisi del cas (quins són els elements significatius de la situació? quin és el problema que es planteja?...) i recerca de solucions i selecció de les millors.
- El treball pot ser individual o en grups petits (no més de dotze persones per grup).
- En cas de que hi hagi subgrups, aquests han de començar per nomenar un o una portaveu, que s'encarregarà de resumir les aportacions del subgrup i informar després al grup.
- Durant el treball dels subgrups, el o la docent ha de passar per cada grup per observar-ne el comportament, però sense intervenir si no li demanen que aclareixi alguna cosa, o per estimular l'esforç de síntesi.
- Transcorreguts els vint minuts, cadascú (si s'ha fet un treball individual) o els i les portaveus (si s'ha fet en subgrups) han d'exposar les respectives respostes a la resta.
- Per acabar, es poden fer diferents coses: es pot iniciar la discussió, organitzada en forma de fòrum o assemblea; o bé es pot provar d'aprofundir en les distintes aportacions per mitjà de qualsevol altra tècnica d'anàlisi o, simplement, es pot fer una votació de les solucions i donar la tasca per acabada.

Phillips 66

Consisteix a agrupar els i les participants en grups de sis perquè durant sis minuts (un minut per a cada membre) aportin idees, opinions, crítiques, etc., sobre un tema proposat prèviament pel o la docent o qualque membre del grup.

- **Desenvolupament**

- **Execució:**

- El o la docent explica a la classe com s'ha de fer el treball, les fases que té i com s'ha d'organitzar la sessió.
- En aquest moment també pot proposar un tema per a tota la classe, o plantejar temàtiques específiques als grups.
- Els i les participants es distribueixen en grups de sis.
- Cada grup tria un secretari o una secretària, que ha d'escriure els comentaris de cada membre del grup, ha de controlar el minut per intervenció i ha de donar la visió del grup a la posada en comú final.
- La o el docent ha de supervisar el treball dels grups durant els sis minuts.
- Transcorregut el temps fixat, cada grup presenta els seus resultats a la resta de grups.
- Una vegada finalitzada la posada en comú, la o el docent ha de donar una visió de conjunt de les conclusions a les quals s'ha arribat i, si pertoca, ha de comentar el comportament dels diversos grups.

- **Observacions**

Teniu en compte que a partir de vuit components per grup no s'aprecia cap guany ni en temps ni en creativitat dels grups.

Pluja d'idees (brainstorming)

Tècnica creativa que consisteix a generar el màxim possible d'idees, amb l'objectiu de propiciar el descobriment de nous conceptes, noves solucions, noves aplicacions, etc.

- **Desenvolupament**

- **Preparació prèvia:**

- Es tracta de trobar una pregunta que serveixi al i les participants com a estímul per iniciar una recerca d'idees o de respostes noves. Convé assegurar-se que el i les participants coneixen el tema o que hi ha reflexionat amb prou antelació.

- **Execució:** en el moment del debat.

- El o la docent ha d'explicar l'exercici i les regles:
  - a) Expressar en una sola paraula o en frases curtes i concretes totes les idees que suggereixi la qüestió proposada, amb tota llibertat i en el mateix moment en què els venguin al cap.
  - b) Eliminar qualsevol actitud crítica, tant amb un mateix o una mateixa com amb les altres persones.
  - c) No es poden repetir les idees, però sí que es poden (i convé) combinar les idees que han proposat altres membres del grup.
  - d) No interessa la qualitat de les idees, sinó la quantitat; és a dir: com més millor.
- La primera fase és la de **producció d'idees**, que pot fer-se en grups reduïts o amb tota la classe al mateix temps. En qualsevol cas, és necessari nomenar uns secretaris o unes secretàries que s'encarreguen de recollir i sintetitzar les propostes. Per facilitar la producció de les idees, es poden escriure les propostes a la pissarra.
- La segona fase és la d'examinar i **seleccionar les propostes**. En un primer moment, s'han de seleccionar les que poden posar-se en pràctica immediatament (que no traspassen els límits o les restriccions conegudes, i són compatibles amb el conjunt de la situació); en un segon moment, s'han d'escollir les millors propostes (comparar-les de dues en dues; avaluar cada una per separat comptabilitzant els aspectes favorables que presenta, i fer-ne una previsió de l'eficàcia a curt, mitjà i llarg termini).

Debat

Discussió entre dues o més persones sobre un tema determinat. L'objectiu és conèixer tots els aspectes d'un tema, mitjançant l'exposició d'opinions que en tenen les persones integrants del grup.

- **Desenvolupament**

- **Preparació prèvia:**

- S'ha de fomentar la cooperació, els membres han de manifestar-se respecte mutu, s'ha de mantenir l'ordre de torn de paraula i permetre la participació de tothom.

- **Execució:** en el moment del debat.

- Al debat hi ha una persona que modera, que ha de presentar el tema, i una secretària o un secretari, que ha d'anotar les intervencions (persona, contingut i temps de parla).
- Es dona pas al debat. Qui modera ha de guiar el debat i ha de donar els torns de paraula.
- I també ha de fer les conclusions del debat exposant les conclusions obtingudes de la discussió, amb ajuda de les persones participants.

Seminari

Té com a objectiu la investigació o l'estudi intensiu d'un tema en reunions de treball planificat. Les persones participants han de cercar la informació pels seus propis mitjans en un clima de col·laboració recíproca.

- **Desenvolupament**

- **Preparació prèvia:**

- El seminari ha d'estar integrat entre 5 i 12 persones, les quals s'han de distribuir les tasques a realitzar per estudiar o investigar un tema determinat.
- El seminari ha d'estar supervisat pel o la docent, que ha d'indicar els temes a treballar emmarcats o no en un tema general comú, i ha d'actuar de guia i assessorar en els temes i el desenvolupament d'aquests.

- **Execució:** en el moment del debat.

- Qui organitza ha de formular suggeriments de treball que s'han de discutir pel grup i finalment s'ha de marcar la feina a realitzar pels grups del seminari.
- Les persones participants s'han de subdividir en grups.
- Cada grup ha de treballar de manera individual, triant una persona perquè coordini el grup, que ha d'establir una programació i una planificació de feina.
- S'ha d'exposar el treball realitzat a la resta de grup que participa en el seminari.

- **Més informació:**

- <http://www.educarueca.org/>
- <http://www.edex.es/>
- <http://habilidadesparalavida.net/edex.php>